UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (kuudes jaosto)

23 päivänä lokakuuta 2014*

Ennakkoratkaisupyyntö — Yhteisön tullikoodeksi — Tuontitullien kantaminen — Tavaroiden alkuperä — Todistuskeinot — Euroopan unionin perusoikeuskirja — 47 artikla — Puolustautumisoikeudet — Oikeus tehokkaaseen oikeussuojaan — Jäsenvaltioiden menettelyllinen itsemääräämisoikeus

Asiassa C-437/13,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä, jonka Hoge Raad der Nederlanden (Alankomaat) on esittänyt 12.7.2013 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 2.8.2013, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

Unitrading Ltd

vastaan

Staatssecretaris van Financiën,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (kuudes jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja S. Rodin sekä tuomarit A. Borg Barthet ja M. Berger (esittelevä tuomari),

julkisasiamies: N. Jääskinen,

kirjaaja: hallintovirkamies V. Tourrès,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 3.7.2014 pidetyssä istunnossa esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

— Unitrading Ltd, edustajanaan hallituksen jäsen R. Niessen-Cobben,

— Alankomaiden hallitus, asiamiehinään B. Koopman, M. Bulterman ja H. Stergiou,

— Tšekin hallitus, asiamiehinään M. Smolek ja J. Vláčil,

— Yhdistyneen kuningaskunnan hallitus, asiamiehenään J. Beeko, avustajanaan K. Beal, QC,

— Euroopan komissio, asiamiehinään W. Roels ja B.-R. Killmann,

päätettyään julkisasiamiestä kuultuaan ratkaista asian ilman ratkaisuehdotusta,

* Oikeudenkäyntikieli: hollanti.

on antanut seuraavan

tuomion

1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee Euroopan unionin perusoikeuskirjan (jäljempänä perusoikeuskirja) 47 artiklan tulkintaa.

2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa ovat vastakkain Unitrading Ltd (jäljempänä Unitrading) ja Staatssecretaris van Financiën ja joka koskee tuontitullien kantamista.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

3 Yhteisön tullikoodeksista 12.10.1992 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2913/92 (EYVL L 302, s. 1; jäljempänä tullikoodeksi) 243 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Henkilöllä on oikeus hakea muutosta itseään suoraan ja henkilökohtaisesti koskevaan tullilainsäädännön soveltamiseen liittyvään tulliviranomaisten päätökseen.

– –

2. Muutosta voi hakea:

a) ensimmäisessä vaiheessa jäsenvaltioiden tähän tarkoitukseen nimeämiltä tulliviranomaisilta;

b) toisessa vaiheessa riippumattomalta elimeltä, joka voi olla lainkäyttöviranomainen tai vastaava erikoistunut elin, jäsenvaltioissa voimassa olevien säännösten mukaisesti.”

4 Tullikoodeksin 245 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Jäsenvaltioiden on annettava muutoksenhakumenettelyn täytäntöönpanoa koskevat säännökset.”

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymykset

5 Unitrading, jonka kotipaikka on Rickmansworth (Yhdistynyt kuningaskunta), teki 20.11.2007 Alankomaiden tulliviranomaisille ilmoituksen 86 400 kilogrammasta tuoretta valkosipulia (jäljempänä tavara) vapaaseen liikkeeseen luovuttamista varten. Ilmoituksen jätti F.V. de Groof’s In- en Uitklaringsbedrijf BV, joka harjoittaa toimintaa nimellä Comex (jäljempänä Comex) Unitradingin suorana edustajana. Ilmoituksessa tavaran alkuperämaana mainittiin Pakistan. Siihen oli liitetty Karachi Chamber of Commerce and Industryn 5.11.2007 antama alkuperätodistus.

6 Alankomaiden tulliviranomaiset ottivat 21.11.2007 näytteitä tavarasta. Kyseiset viranomaiset vaativat samana päivänä lisävakuuden antamista, koska ne epäilivät ilmoitetun alkuperämaan paikkansapitävyyttä. Kun Unitrading oli antanut vakuuden, mainitut viranomaiset luovuttivat tavaran 26.11.2007. Amsterdamin (Alankomaat) tullilaboratorio kuitenkin tutkitutti osan kustakin näytteestä (jäljempänä yhdessä näytteiden osat) niin sanotulla korkean resoluution ICP/MS (Inductively coupled plasma mass spectroscopy) -testimenetelmällä US Department of Homeland Security, Customs and Border Protectionissa (Yhdysvaltain kansallisen turvallisuuden ministeriön tulli- ja rajaturvallisuusviraston laboratorio, jäljempänä amerikkalainen laboratorio). Viimeksi mainittu ilmoitti muun muassa 8.1.2008 päivätyssä kirjeessä, että kyseessä oleva tavara oli vähintään 98 prosentin todennäköisyydellä kiinalaista valkosipulia.

7 Comexin vaatimuksesta kunkin näytteen toinen osa lähetettiin amerikkalaiseen laboratorioon, joka vahvisti tutkimuksen jälkeen aikaisemmat toteamuksensa. Tulliviranomaiset sen sijaan hylkäsivät Comexin ehdotuksen tavaran tutkituttamisesta Pakistanissa tavaran Alankomaihin tuoneen yhtiön kustannuksella.

8 Amsterdamin tullilaboratorio antoi uudet tutkimustulokset tiedoksi asianomaiselle Alankomaiden tulliviraston yksikölle. Se antoi kyseisille viranomaisille myös tiedon siitä, ettei tutkittujen näytteiden jäämiä säilytetä sen tiloissa mutta että keskusnäytevarastossa oli vielä 30.5.2009 asti saatavilla vastanäytteitä, mistä Unitrading sai tiedon 11.6.2008. Tulliviranomaiset totesivat 2.12.2008, että tavara oli peräisin Kiinasta.

9 Tullien maksuunpanopäätös (jäljempänä riidanalainen maksuunpanopäätös) tehtiin 19.12.2008 ja annettiin tiedoksi Unitradingille. Koska tavaran väitettiin olevan peräisin Kiinasta, maksuun pantiin 1 200 euron lisätulli 1 000 kiloa kohti eli yhteensä 98 870,40 euroa.

10 Unitrading teki riidanalaisesta maksuunpanopäätöksestä oikaisuvaatimuksen ja riitautti amerikkalaisen laboratorion tutkimuksen. Amerikkalainen laboratorio ilmoitti vastauksena Amsterdamin tullitoimiston tiedusteluun 9.2.2009 lähettämässään sähköpostiviestissä, että näytteiden osia oli verrattu ilmoitettua alkuperämaata eli Pakistania ja oletettua alkuperämaata eli Kiinaa koskeviin tietoihin sen tietokannoissa. Amerikkalainen laboratorio ilmoitti lisäksi Amsterdamin tullilaboratoriolle maaliskuussa 2009, että tavarasta otettujen näytteiden jälkiprofiilit muodostuivat yli 15 osasta. Se kuitenkin kieltäytyi antamasta tietoja vertailussa käytetyistä Kiinan ja Pakistanin alueista sillä perusteella, että kyse oli arkaluonteista tiedoista, joiden saantia on rajoitettu lailla.

11 Euroopan petostentorjuntavirasto (OLAF) totesi 20.10.2009 päivätyssä tarkastuskertomuksessa, joka koski tietojen keräämistä Kiinassa tietyistä Yhdistyneeseen kuningaskuntaan, Alankomaihin ja Belgiaan lähetetyistä tuoreista valkosipuleista, joiden alkuperämaaksi oli ilmoitettu Pakistan, vaikka tavaran epäiltiin olevan peräisin Kiinasta, päätelmänään, että sillä oli painavia syitä olettaa, että asianomaiset tavarat olivat Pakistanin sijasta peräisin Kiinasta.

12 Koska tulliviranomaiset vahvistivat tässä tilanteessa riidanalaisen maksuunpanopäätöksen, Unitrading saattoi asian Rechtbank te Haarlemiin (Haarlemin tuomioistuin), joka hylkäsi viimeksi mainitusta päätöksestä tehdyn valituksen 12.8.2010 antamallaan tuomiolla perusteettomana. Unitrading valitti kyseisestä tuomiosta Gerechtshof te Amsterdamiin (Amsterdamin muutoksenhakutuomioistuin), joka vahvisti 10.5.2012 ensimmäisessä oikeusasteessa annetun tuomion ja katsoi muun muassa, että Alankomaiden tulliviranomaiset olivat osoittaneet, että tavara oli Pakistanin sijasta peräisin Kiinasta. Gerechtshof te Amsterdam täsmensi lisäksi, että Amsterdamissa oli istuntoajankohtana vielä jäljellä näytteiden osia mahdollista vastatutkimusta varten. Unitrading on tehnyt ennakkoratkaisua pyytäneelle tuomioistuimelle kassaatiovalituksen.

13 Tässä tilanteessa Hoge Raad der Nederlanden on päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

”1) Seuraako perusoikeuskirjan 47 artiklassa vahvistetuista oikeuksista, että mikäli tulliviranomaiset haluavat käyttää maahantuotujen tavaroiden alkuperän selvittämistoimissa perusteena kolmannen osapuolen tekemän tutkimuksen tuloksia, joista kyseinen kolmas osapuoli ei anna lisätietoja tulliviranomaisille eikä tulli-ilmoituksen tekijälle, minkä seurauksena puolustuksen on vaikeampi tai mahdoton tutkia tai osoittaa vääräksi tehtyjen päätelmien oikeellisuus ja tuomioistuimen tehtäviin kuuluva tutkimustulosten arviointi muuttuu vaikeammaksi, tuomioistuin ei saa ottaa tällaisia tutkimustuloksia huomioon? Onko tähän kysymykseen annettavan vastauksen kannalta merkitystä sillä, että kyseinen kolmas osapuoli ei ilmoita kyseisiä tietoja tulliviranomaisille ja asianosaiselle siitä tarkemmin selvittämättömästä syystä, että kyseessä on lainvalvonnan kannalta arkaluonteinen tieto (”law enforcement sensitive information”)?

2) Seuraako perusoikeuskirjan 47 artiklassa vahvistetuista oikeuksista, että kun tulliviranomaiset eivät voi antaa lisätietoja tutkimuksesta, johon ne perustavat kantansa siitä, että tavaroilla on tietty alkuperä – ja näiden tulosten oikeellisuudesta on esitetty perusteltuja vastalauseita –, tulliviranomaisten on – sikäli kuin heiltä voidaan sitä kohtuudella vaatia – autettava asianosaista tämän hakemuksessa, joka koskee havainnointia ja/tai näytteenottoa asianosaisen kustannuksella hänen väittämässään alkuperämaassa?

3) Onko ensimmäiseen ja toiseen ennakkoratkaisukysymykseen annettavan vastauksen kannalta merkitystä sillä, että sen jälkeen, kun kannettavat tullimaksut oli annettu tiedoksi, käytettävissä oli rajoitetun ajan tavaroista otettujen näytteiden osia, jotka asianosainen olisi voinut saada haltuunsa toisessa laboratoriossa tehtävää tutkimusta varten, myös silloin, kun sellaisessa tutkimuksessa saaduista tuloksista huolimatta tulliviranomaisten käyttämän laboratorion tuloksia ei voida tarkistaa, jolloin tuomioistuimen on myös mahdotonta – jos toisesta laboratoriosta saadut tulokset osoittavat asianosaisen väittämää alkuperää – verrata molempien laboratorioiden tuloksien luotettavuutta? Jos vastaus on myöntävä, onko tulliviranomaisten huomautettava asianosaiselle, että tavaroista otettujen näytteiden osia on vielä käytettävissä ja että tämä voi pyytää näitä näytteitä tutkimusta varten?”

Ennakkoratkaisukysymysten tarkastelu

Ensimmäinen kysymys

14 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee ensimmäisellä kysymyksellään olennaisilta osin sitä, onko perusoikeuskirjan 47 artiklaa tulkittava siten, että se on esteenä sille, että tulliviranomaisten näyttö tuontitavaran alkuperästä perustuu kolmannen osapuolen tekemän tutkimuksen tuloksiin, joista kyseinen kolmas osapuoli ei anna lisätietoja tulliviranomaisille eikä tulli-ilmoituksen tekijälle, minkä seurauksena on vaikeampi tai mahdoton tutkia tai osoittaa vääräksi tehtyjen päätelmien oikeellisuus.

15 Unitradingin mukaan perusoikeuskirjan 47 artiklassa edellytetään, että asianomaisen on voitava saada tieto häntä koskevan päätöksen perusteluista. Kun otetaan lisäksi huomioon puolustautumisoikeuksiin kuuluva kontradiktorinen periaate, oikeudenkäynnin kullakin asianosaisella on oltava oikeus tutustua kaikkiin tuomioistuimelle toimitettuihin asiakirjoihin ja huomautuksiin, joilla pyritään vaikuttamaan sen ratkaisuun, sekä esittää niistä näkemyksensä. Unionin tuomioistuin on Unitradingin mukaan todennut jo tuomiossa ZZ (C-300/11, EU:C:2013:363), että jos osoittautuu välttämättömäksi, ettei asianomaiselle ilmoiteta tiettyjä tietoja, erityisesti, kun otetaan huomioon valtion turvallisuutta koskevat pakottavat näkökohdat, kansallisella tuomioistuimella on oltava käytettävissään ja sen on käytettävä sellaisia prosessioikeuden sääntöjä ja keinoja, joiden avulla voidaan sovittaa yhteen yhtäältä tällaiset seikat ja toisaalta perusoikeuskirjan 47 artiklassa vahvistetut oikeudet.

16 Tšekin hallitus korostaa, että jos tulliviranomaiset aikovat perustaa päätöksensä siihen, ettei ilmoituksen tekijän ilmoittama alkuperämaa vastaa todellisuutta, niiden on kannettava todistustaakka tällaisesta väitteestä. Sen mukaan todistusarvoa voi olla ainoastaan sellaisella tutkimuskertomuksella, josta käytetty menetelmä ja sillä saavutetut tulokset ilmenevät niin selkeästi, että tulliviranomaiset voivat arvioida tulosten luotettavuuden ja merkityksen ja että asianomainen henkilö voi esittää asianmukaisesti näkemyksensä kyseisistä tuloksista.

17 Alankomaiden hallituksen mukaan tulliviranomaiset, Unitrading ja ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuinkaan eivät ole voineet täysimääräisesti tutustua amerikkalaisen laboratorion tutkimusten kaikkiin yksityiskohtiin. Kun otetaan huomioon kyseisen laboratorion luotettavuus, kyseiset viranomaiset saattoivat Alankomaiden hallituksen mukaan kuitenkin perustellusti pitää tutkimustuloksia koskevia kertomuksia riittävänä näyttönä. Perusoikeuskirjan 47 artiklassa taattu

tuomioistuinvalvonnan tehokkuus edellyttää sen mukaan muun muassa, että asianomaisen on voitava saada tieto häntä koskevan päätöksen perusteluista. Alankomaiden hallituksen mukaan kyseistä vaatimusta on pääasiassa noudatettu.

18 Yhdistyneen kuningaskunnan hallitus esittää, että tullikoodeksin 245 artiklan mukaan kunkin jäsenvaltion asiana on – vastaavuus- ja tehokkuusperiaatteita noudattaen – sisäisessä oikeusjärjestyksessään säätää menettelystä muutoksenhakuoikeuden käyttämiseksi asianosaisen etujen vastaisesta kansallisen tulliviranomaisen päätöksestä. Sen mukaan unionin tuomioistuin teki tuomion ZZ (EU:C:2013:363) 57–66 kohdassa eron hallintopäätöksen taustalla olevien perusteiden ja tällaisia perusteita tukevien todisteiden välillä ja katsoi, että on toimivaltaisen kansallisen tuomioistuimen tehtävänä arvioida, ovatko – ja jos ovat, missä määrin – kantajan puolustautumisoikeuksien rajoitukset, jotka johtuvat siitä, että näyttöön ei ole saatu tutustua, omiaan vaikuttamaan tällaisen näytön todistusvoimaan.

19 Euroopan komissio katsoo, että todisteen käsitettä koskevien unionin oikeussääntöjen puuttuessa kaikki ne todistuskeinot, jotka sallitaan jäsenvaltioiden prosessilainsäädännöissä tullikoodeksin 243 artiklassa säädettyjen menettelyjen kaltaisissa menettelyissä, ovat lähtökohtaisesti hyväksyttäviä. Tuomion ZZ (EU:C:2013:363) 62–67 kohdasta ilmenee sen mukaan kuitenkin, että toimivaltaisten tulliviranomaisten on osoitettava, että niiden päätöksen lainmukaisuutta tukevien täsmällisten ja kattavien todisteiden asianosaiselle ilmaiseminen vaarantaisi jäsenvaltioiden merkittävien yleisten etujen mukaisten tavoitteiden saavuttamisen.

20 Tässä yhteydessä on muistutettava, että unionin tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan perusoikeuskirjan 47 artiklassa taatun tuomioistuinvalvonnan tehokkuuden edellytyksenä on yhtäältä, että asianomaisen on voitava saada tieto häntä koskevan päätöksen perusteluista joko suoraan päätöksestä itsestään tai ilmoituksella asianomaisen pyynnöstä, jotta hän voi puolustaa oikeuksiaan parhain mahdollisin edellytyksin ja päättää kaikista asiaan vaikuttavista seikoista tietoisena, onko asian saattaminen toimivaltaisen tuomioistuimen käsiteltäväksi tarpeellista. Toisaalta toimivaltaisella tuomioistuimella on oltava valta vaatia kyseessä olevaa viranomaista ilmoittamaan tällaiset perusteet, jotta se voisi täysimääräisesti harjoittaa kyseessä olevaan kansalliseen päätökseen kohdistuvaa laillisuusvalvontaa (ks. vastaavasti tuomio ZZ, EU:C:2013:363, 53 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

21 Unionin tuomioistuimen oikeuskäytännöstä ilmenee myös tuomioistuinmenettelystä, että kun otetaan huomioon kontradiktorinen periaate, joka kuuluu perusoikeuskirjan 47 artiklassa tarkoitettuihin puolustautumisoikeuksiin, oikeudenkäynnin kullakin asianosaisella on oltava oikeus tutustua kaikkiin tuomioistuimelle toimitettuihin asiakirjoihin ja huomautuksiin, joilla pyritään vaikuttamaan sen ratkaisuun, sekä esittää niistä näkemyksensä. Tehokasta muutoksenhakua tuomioistuimessa koskevan perusoikeuden vastaista olisi nimittäin se, että tuomioistuimen päätöstä perusteltaisiin tosiseikoilla ja asiakirjoilla, joihin asianosaiset tai yksi niistä ei ole voinut tutustua ja joihin ne eivät näin ollen voineet ottaa kantaa (tuomio ZZ, EU:C:2013:363, 55 ja 56 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

22 Pääasian kaltaisessa tapauksessa ei kuitenkaan ole ilmennyt, että edellä 20 ja 21 kohdassa mainittuja periaatteita olisi loukattu. Ennakkoratkaisupyynnöstä ilmenee nimittäin, että Unitradingillä oli tiedossaan sitä koskevan päätöksen perusteet, että se oli tutustunut kaikkiin tuomioistuimelle toimitettuihin asiakirjoihin ja huomautuksiin, joilla pyrittiin vaikuttamaan sen ratkaisuun, ja että sillä oli mahdollisuus esittää niistä näkemyksensä tuomioistuimessa.

23 Tässä tilanteessa on katsottava, että amerikkalaisen laboratorion toimittamat tutkimustulokset ovat ainoastaan yksi todiste, jota Alankomaiden tulliviranomaiset ja tuomioistuimet, jotka ovat ottaneet huomioon myös Unitradingin esittämät väitteet ja todisteet, ovat voineet pitää riittävänä tavaran todellisen alkuperän toteamiseksi. Kuten komissio on perustellusti korostanut, todisteen käsitettä koskevien unionin oikeussääntöjen puuttuessa kaikki ne todistuskeinot, jotka sallitaan jäsenvaltioiden

prosessilainsäädännöissä tullikoodeksin 243 artiklassa säädettyjen menettelyjen kaltaisissa menettelyissä, ovat lähtökohtaisesti hyväksyttäviä (tuomio Sony Supply Chain Solutions (Europe), C-153/10, EU:C:2011:224, 41 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

24 Tällaisen todisteen hyväksyttävyyttä ei voida siinäkään tapauksessa, että se on tärkeä tai jopa ratkaiseva kyseessä olevan oikeusriidan ratkaisemiseksi, saattaa kyseenalaiseksi pelkästään sillä perusteella, ettei kyseessä oleva asianosainen tai asiaa käsittelevä tuomioistuin voi kattavasti varmistua kyseisen todisteen oikeellisuudesta, kuten pääasian amerikkalaisen laboratorion tutkimustulosten tapauksessa näyttäisi olevan. Vaikka kyseessä oleva asianosainen ei tällaisessa tapauksessa voisi täysin varmistua kyseisten tutkimustulosten oikeellisuudesta, se ei kuitenkaan ole tuomiossa ZZ (EU:C:2013:363) kyseessä olleen kaltaisessa tilanteessa, jossa sekä kyseessä ollut kansallinen viranomainen että viimeksi mainitun päätöksestä tehtyä valitusta käsitellyt tuomioistuin kieltäytyivät tuolloin kyseessä olleen kansallisen säännöstön perusteella ilmoittamasta asianosaiselle tätä koskevan päätöksen täsmällisiä ja kattavia perusteita.

25 Pääasiassa ei ole myöskään loukattu oikeutta tehokkaaseen oikeussuojaan, koska asian vuorollaan käsitelleet tuomioistuimet eivät vaikuta olleen kansallisen prosessioikeuden perusteella sidottuja tulliviranomaisen suorittamaan tosiseikkojen ja näytön arviointiin (ks. vastaavasti tuomio Wilson, C-506/04, EU:C:2006:587, 61 kohta).

26 Jos asianosainen voi pätevästi riitauttaa sellaisen pääasiassa kyseessä olevien tutkimustulosten kaltaisen todisteen merkityksen, jonka oikeellisuudesta yksikään asianosaisista tai asiaa käsittelevä tuomioistuin ei voi täysin varmistua, muun muassa esittämällä, että kyseinen todiste voi olla ainoastaan välillinen näyttö väitetyistä tosiseikoista, ja tuomalla esiin muita seikkoja, jotka tukevat sen toisensuuntaisia väitteitä, kyseisen henkilön oikeutta perusoikeuskirjan 47 artiklassa tarkoitettuun tehokkaaseen oikeussuojaan ei ole lähtökohtaisesti loukattu. Kuten sekä ennakkoratkaisupyynnöstä että Alankomaiden hallituksen istunnossa esittämistä huomautuksista ilmenee, pääasiaa vuorollaan käsitelleillä tuomioistuimilla on ollut mahdollisuus arvioida niille esitettyjen todisteiden merkitystä vapaasti.

27 Koska tullikoodeksin 245 artiklassa säädetään tältä osin, että jäsenvaltioiden on annettava tullikoodeksin 243 artiklan mukaisen muutoksenhakumenettelyn täytäntöönpanoa koskevat säännökset, on todettava, että jäsenvaltioiden asiana on sisäisessä oikeusjärjestyksessään antaa menettelysäännöt tällaisia oikeussuojakeinoja varten, kuitenkin siten, että nämä menettelysäännöt eivät saa olla epäedullisempia kuin ne, jotka koskevat samankaltaisia jäsenvaltion sisäiseen oikeuteen perustuvia oikeussuojakeinoja (vastaavuusperiaate), eivätkä ne saa olla sellaisia, että unionin oikeudessa vahvistettujen oikeuksien käyttäminen on käytännössä mahdotonta tai suhteettoman vaikeaa (tehokkuusperiaate). Nämä toteamukset pätevät myös siltä osin kuin on kyse erityisesti näyttöä koskevista yksityiskohtaisista säännöistä (ks. vastaavasti tuomio Direct Parcel Distribution Belgium, C-264/08, EU:C:2010:43, 33 ja 34 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

28 Jos kansallinen tuomioistuin toteaa, että tullivelalliselle asetettu todistustaakka ilmoitettujen tavaroiden alkuperästä siten, että tämän on osoitettava tulliviranomaisten käyttämä välillinen todiste merkityksettömäksi, voi tehdä mahdottomaksi tai suhteettoman vaikeaksi tällaisen näytön esittämisen erityisesti siksi, että se koskee tietoja, joita velallisella ei voi olla, sillä on tehokkuusperiaatteen noudattamisen takaamiseksi velvollisuus turvautua kaikkiin kansallisessa lainsäädännössä sen käyttöön annettuihin menettelyllisiin keinoihin, joihin kuuluu välttämättömien selvittämistoimien määrääminen (ks. vastaavasti tuomio Direct Parcel Distribution Belgium, EU:C:2010:43, 35 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

29 Jos kansallinen tuomioistuin kaikkia sille kansallisessa oikeudessa annettuja menettelykeinoja käytettyään toteaa, että kyseessä olevan tavaran alkuperä on jokin muu kuin ilmoitettu alkuperä ja että lisätullin tai jopa sakon määrääminen tulli-ilmoituksen tekijälle on näin ollen perusteltua, perusoikeuskirjan 47 artikla ei ole esteenä sille, että mainittu tuomioistuin tekee tällaisen päätöksen.

30 Ensimmäiseen kysymykseen on edellä esitetyn perusteella vastattava, että perusoikeuskirjan 47 artiklaa on tulkittava siten, ettei se ole esteenä sille, että tulliviranomaisten kansallisten menettelysääntöjen mukaisesti hankkima näyttö tuontitavaran alkuperästä perustuu kolmannen osapuolen tekemän tutkimuksen tuloksiin, joista kyseinen kolmas osapuoli ei anna lisätietoja tulliviranomaisille eikä tulli-ilmoituksen tekijälle, minkä seurauksena on vaikeampi tai mahdoton tutkia tai osoittaa vääräksi tehtyjen päätelmien oikeellisuus, kunhan tehokkuus- ja vastaavuusperiaatteita noudatetaan. Kansallisen tuomioistuimen tehtävänä on tarkastaa, onko pääasian tilanne tällainen.

Toinen ja kolmas kysymys

31 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee toisella ja kolmannella kysymyksellään, jotka voidaan tutkia yhdessä, olennaisilta osin sitä, onko perusoikeuskirjan 47 artiklaa pääasian kaltaisessa tilanteessa – ja jos oletetaan, etteivät tulliviranomaiset kykene antamaan lisätietoja kyseessä olevista tutkimuksista – tulkittava siten, että siinä vahvistetut oikeudet edellyttävät, että tulliviranomaisten on hyväksyttävä asianosaisen pyyntö saada tutkituttaa kyseessä oleva tavara omalla kustannuksellaan alkuperämaaksi ilmoitetussa maassa. Lisäksi ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee, onko sillä merkitystä, että käytettävissä oli rajoitetun ajan tavaroista otettujen näytteiden osia, jotka asianosainen olisi voinut saada haltuunsa toisessa laboratoriossa tehtävää tutkimusta varten, ja jos vastaus on myöntävä, onko tulliviranomaisten huomautettava asianosaiselle, että tavaroista otettujen näytteiden osia on vielä käytettävissä ja että tämä voi pyytää näitä näytteitä mainittua tutkimusta varten.

32 Toiseen ja kolmanteen kysymykseen vastaamiseksi on muistutettava ensimmäiseksi, ettei perusoikeuskirjan 47 artikla ole lähtökohtaisesti esteenä sille, että tulliviranomaisten kansallisten menettelysääntöjen mukaisesti hankkima näyttö tuontitavaran alkuperästä perustuu kolmannen osapuolen tekemän tutkimuksen tuloksiin, joiden oikeellisuutta on mahdotonta tutkia tai osoittaa vääräksi, kunhan tehokkuus- ja vastaavuusperiaatteita noudatetaan.

33 Toiseksi edellä 27 kohdasta ilmenee yhtäältä, että kunkin jäsenvaltion sisäisessä oikeusjärjestyksessä on annettava menettelysäännöt tullikoodeksin 243 artiklassa tarkoitettuja oikeussuojakeinoja varten, kuitenkin siten, että nämä menettelysäännöt eivät saa olla epäedullisempia kuin ne, jotka koskevat samankaltaisia jäsenvaltion sisäiseen oikeuteen perustuvia oikeussuojakeinoja (vastaavuusperiaate), eivätkä ne saa olla sellaisia, että unionin oikeudessa vahvistettujen oikeuksien käyttäminen on käytännössä mahdotonta tai suhteettoman vaikeaa (tehokkuusperiaate), ja toisaalta, että nämä toteamukset pätevät myös siltä osin kuin on kyse näyttöä koskevista yksityiskohtaisista säännöistä.

34 Kyseisiä toteamuksia sovelletaan täysimääräisesti toiseen ja kolmanteen kysymykseen. Niinpä sitä, onko tulliviranomaisten pääasian kaltaisessa tilanteessa hyväksyttävä asianosaisen pyyntö saada teettää tutkimuksia kolmannessa maassa, sitä, onko tältä kannalta merkitystä sillä, että tavaroista otettujen näytteiden osia säilytetään tietyn aikaa, ja jos vastaus on myöntävä, sitä, onko tulliviranomaisten ilmoitettava tästä asianosaiselle, on arvioitava kansallisten menettelysääntöjen perusteella tämän vaikuttamatta siihen, että jäsenvaltioiden on noudatettava tehokkuus- ja vastaavuusperiaatteita.

35 Niinpä toiseen ja kolmanteen kysymykseen on vastattava, että pääasian kaltaisessa tilanteessa – ja jos oletetaan, etteivät tulliviranomaiset kykene antamaan lisätietoja kyseessä olevista tutkimuksista – sitä, onko tulliviranomaisten hyväksyttävä asianosaisen pyyntö saada teettää tutkimuksia omalla kustannuksellaan alkuperämaaksi ilmoitetussa maassa, sekä sitä, onko tältä kannalta merkitystä sillä, että tavaroista otettujen näytteiden osia, jotka asianosainen olisi voinut saada haltuunsa toisessa laboratoriossa tehtävää tutkimusta varten, säilytetään tietyn aikaa, ja jos vastaus on myöntävä, sitä, onko tulliviranomaisten huomautettava asianosaiselle, että tavaroista otettujen näytteiden osia on vielä käytettävissä ja että tämä voi pyytää näitä näytteitä mainittua tutkimusta varten, on arvioitava kansallisten menettelysääntöjen perusteella.

Oikeudenkäyntikulut

36 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (kuudes jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

1) **Euroopan unionin perusoikeuskirjan 47 artiklaa on tulkittava siten, ettei se ole esteenä sille, että tulliviranomaisten kansallisten menettelysääntöjen mukaisesti hankkima näyttö tuontitavaran alkuperästä perustuu kolmannen osapuolen tekemän tutkimuksen tuloksiin, joista kyseinen kolmas osapuoli ei anna lisätietoja tulliviranomaisille eikä tulli-ilmoituksen tekijälle, minkä seurauksena on vaikeampi tai mahdoton tutkia tai osoittaa vääräksi tehtyjen päätelmien oikeellisuus, kunhan tehokkuus- ja vastaavuusperiaatteita noudatetaan. Kansallisen tuomioistuimen tehtävänä on tarkastaa, onko pääasian tilanne tällainen.**

2) **Pääasian kaltaisessa tilanteessa – ja jos oletetaan, etteivät tulliviranomaiset kykene antamaan lisätietoja kyseessä olevista tutkimuksista – sitä, onko tulliviranomaisten hyväksyttävä asianosaisen pyyntö saada teettää tutkimuksia omalla kustannuksellaan alkuperämaaksi ilmoitetussa maassa, sekä sitä, onko tältä kannalta merkitystä sillä, että tavaroista otettujen näytteiden osia, jotka asianosainen olisi voinut saada haltuunsa toisessa laboratoriossa tehtävää tutkimusta varten, säilytetään tietyn aikaa, ja jos vastaus on myöntävä, sitä, onko tulliviranomaisten huomautettava asianosaiselle, että tavaroista otettujen näytteiden osia on vielä käytettävissä ja että tämä voi pyytää näitä näytteitä mainittua tutkimusta varten, on arvioitava kansallisten menettelysääntöjen perusteella.**

Allekirjoitukset